

af dem anført, naturligtvis medmindre saadanne Beviser allerede foreligge i de Dokumenter, som ledsage den skriftlige Sagsfremstilling. Efter denne Forhandling følger Beviskjendelsen. Om denne hedder det i Lovforslaget § 179, 2det Stykke: „Kjendelsen skal med tilfiraftelig Tydelighed og Bestemthed angive, hvad der af Retten antages at skulle bevises; men den skal ikke indeholde nogen Udtalelse om, hvem af Parterne Bevisførelsen paahviler“. Der tilføies i samme Stykke: „Tovriat ere dei Kjendelsen indeholdte Forudsætninger om Retsforholdets faktiskke eller retlige Gænsfaber ikke bindende for Retten i dens endelige Paakjendelse af Sagen.“ Denne Tilføielse, at Beviskjendelsen ikke er bindende for Retten, tror jeg, som den staar der, kan være udsat for nogen Misforstaaelse; thi det fremgaar af Lovforslagets øvrige Dispositioner, ligesom ogsaa med den største Utvilsomhed af Proceskommissionens Motiver, at Beviskjendelsen paa store Omraader i Virkeligheden er bindende for Retten. At dette forholder sig saaledes, skal jeg tillade mig at dokumentere af Motiverne. Det hedder navnlig med Hensyn hertil Side 10: „Denne Kjendelse (Beviskjendelsen) kan ikke forandres af Retten selv, og den kan først paaantes i Forbindelse med den endelige Dom i Hovedsagen.“ Fremdeles hedder det i Motiverne Side 89 ogsaa om Beviskjendelsen: „Er den affagte Kjendelse i Resultatet urigtig, vil den dog ikke kunne tilfidesættes af Retten, som har affagt den, men den kan kun rettes ved Paaante, og hvad denne angaar, maa ifølge § 294 den Regel gjælde, at der ikke kan finde særstilt Paaante af Beviskjendelsen Sted; men den kan først paaantes i Forbindelse med den endelige Dom i Sagen, saaledes at, hvis Beviskjendelsen forandres, maa dette medføre Ugylldigheden af den efterfølgende Behandling og Hjemvisning.“ Fremdeles hedder det i Motiverne Side 95: „Selv om Bevisførelsens Gang indeholder Opfordring til at tilveiebringe Beviser eller Modbeviser, som kunne have Betydning til Sagens Bedømmelse, og selv om det ikke kan betegnes som en Forsømmelse eller Uforsigtighed af Parten, at disse ei ere tilveiebragte tidligere, kan der ikke faaes Udsættelse for at fremkomme med dem. Den begyndte Bevisførelse maa gaa sin Gang, og Sagen maa paaømmes, efter hvad der saaledes kommer til at foreligge. Derimod indeholdes i Reglerne om ny Foretagelse af Sagen, jfr. § 327, 1ste Stykke, en Afgang for Parterne til en efterfølgende Hjælp.“ Paa samme Side hedder det lidt længere nede: „Man kunde derimod anføre, at det er en tidspildende Omvei og unyttig Besværlighed for alle Vedkommende, at Forhandlingerne føres tilende og Dom affiges, naar det er givet, at den affagte Dom vil blive ophævet og ny Forhandling tilstedt.“ Jeg skal endnu i denne Forbindelse nævne en Bemærkning i Motiverne Side 101, hvor det hedder, at „baade det retlige og

faktiske Forhold jevnlige kunne stille sig meget anderledes efter Bevisførelsen end før denne, og derfor kunne trænge til ny Belysning,“ og endelig hedder det i Motiverne Side 135: „Den i Lovforslagets § 179 omtalte Kjendelse med Hensyn til Beviset er ligesaa bindende og endelig for Retten og for Parterne som Formalitetsafgjørelserne.“ Det tilføies strax efter: „Naar den ifølge § 179 affagte Kjendelse maatte befindes urigtig, bliver derved den paafølgende Behandling af Sagen spildt, hvilket naturligtvis i og for sig er en Ulempe.“ Jeg tror ved disse Citater at have dokumenteret, at det forholder sig saaledes, at Beviskjendelsen paa ikke saa Omraader har en meget bindende Karakter for den Ret, som har affagt den, altsaa i det Tilfælde, jeg taler om, for Landsretten, og Udstøtet erkjender jo, saaledes som jeg har dokumenteret, at der hermed ganske vist er forbundet disse og hine Ulemper. Naar Udstøtet ikke destomindre har troet at burde gaa den Vej, som det er gaaet, er dette stet ifølge Betragtninger, som indeholdes i Motiverne, og af hvilke jeg skal tillade mig at nævne, hvad jeg anser for det Vigtigste. Det hedder nemlig Pagina 90, at „Spørgsmaalet om, hvad der behøver at bevises, vil i Reglen ikke være meget tvivlsomt eller vanskeligt“, og lidt senere paa samme Side tilføies, at der er „ringe Sandsynlighed for Feilagtighed af en Beviskjendelse“. Det Samme gjentages i Motiverne Side 136, hvor det hedder, at det „vistnok maa antages at ville blive faare sjældent, at den i Henshold til § 179 affagte Kjendelse — det er altsaa Beviskjendelse — virkelig befindes at være urigtig“. Paa dette Punkt maa jeg tillade mig at bemærke, at jeg tror at kunne sige, at Erfaringen ikke ganske stadfæster den Forudsætning, at det i Reglen ikke er tvivlsomt, hvad der bør stilles til Bevis, og at der er ringe Sandsynlighed for Beviskjendelsens Feilagtighed. De ærede Medlemmer af dette Thing, der ligesom jeg i en Række af Aar i vore Stillinger i Slesvig have beskæftiget os med den der dengang gjældende Procedure, som var en Øren af den tydske Gemeinproces og som kjendte Beviskjendelser, alene med den Forskiel, at den Beviskjendelse, som der affagdes, tillige indeholdt Normeringen af Bevisbyrden, ville have beholdt i deres Erindring, at det i mere indviklede Sager langtfra hører til Sjældenhederne, hverken at Parterne ere utilfredse med Beviskjendelsen og derfor appellere denne, hvad enten det nu kan ske strax eller, som efter det foreliggende Udstøt, først i Forbindelse med den endelige Dom, eller at Beviskjendelsen forandres af den overordnede Ret. Tværtimod — jeg tror ikke i saa Henseende at kunne vente nogen Modsigelse fra de ærede Medlemmers Side, til hvilke jeg sigtede — vil man have fundet, at Beviskjendelsen omtrent lige saa hyppigt forandres af den overordnede Ret, som dette sker med Hens-